

Balatonberényi Tükörkép

„Itt mindenki szóhoz jut.”

„A véleménye miatt senki ne szenvedjen zaklatást.”

BALATONBERÉNYI KÖZSÉG HAVONTA MEGJELENŐ KIADVÁNYA

IX.évf, 2.szám 2015. február

A magyar kultúra előtt tisztelegtünk

A magyar kultúra napja alkalmából a Balatonberényiért Egyesület ünnepi műsorra invitálta az érdeklődőket szombaton estére a művelődési házba.

Bató Bernadett köszöntötte a nézőteret megtöltő egybegyűlteket. Képekkel illusztrált megnyitójában többek között az ünnep eredetéről és a magyar nyelv szépségeiről is szót ejtett. Druskóczi Tünde Sajó Sándor A magyar nyelv c. versét mondta el, nagy tapsra ragadtatva a közönséget.

Ezt követően C. Tóth Zoltán, a keszthelyi Magyarok Nagyasszonya templom orgonistájának gyönyörű koncertje következett. Barokk mesterek orgonaművei mellett Bartók Este a székelyeknél c. darabját is játszotta. Hatalmas zenei élményt nyújtó műsorát a nagyérdemű vastappsal hálálta meg.

Az ünnepi gála első részének zárásaként Bencze Imre immár klasszikusnak mondható verse (Édes, ékes apanyelvünk) szólalt meg – természetesen felvételről – a halhatatlan Sinkovits Imre tolmácsolásában.

A szünetben a szervezők süteménnyel és teával várták a megjelenteket.

A második rész az egyesület által alapított Vörös József-díj átadásával folytatódott. Toronyi Zsolt, a szervezet elnöke előbb a kitüntetés szünetelésének okairól számolt be, majd Kovács Iлона helytörténet-kutató a névadó, Balatonberényben huszonöt esztendeig plébánosként tevékenykedő Vörös József helytörténeti és közösség-szervező érdemeit méltatta. Hugi

néni láthatóan elérzékenyült, amikor megtudta, hogy a díjat, amelyet ezentúl minden esztendőben a magyar kultúra napján ad át a Balatonberényiért Egyesület, sok évtizedes helytörténet-kutatói munkássága előtt tisztelegve elsőként épp ő veheti át. A kitüntetéshez e helyről is nagy szeretettel gratulálunk!

A műsor hátralévő részében előbb Bereczky Szilárd Bencze Imre versének (Ékes, édes apanyelvünk) második részét tolmácsolta, majd az amatőr színjátszók (Bató Bernadett, dr. Hamza Andrea, Horváth László, Jeroscsáki Milán, Varga Zsolt) Kéri Ferenc népies, humoros színművét (A beteg disznó) adták elő Horváth Lászlóné Csiri rendezésében.

A hideg, szeles-havas időjárás ellenére a művelődési házat választókkal beszélgetve mindenki egyetértett abban, hogy községünk idén méltóképp tisztelgett a magyar kultúra előtt.

Horváth Péter

Döntött a Képviselő-testület:

-A Képviselő-testület megállapította, hogy a polgármester és a képviselők eleget tettek vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségüknek, és köztartozás mentesen szerepelnek a 2015. januári adatbázisban.

-A Turisztikai Egyesület beszámolóját Osvald Bálint elnök kérésére a március havi ülésre halasztja.

-A már megnyert térfigyelő kamera pályázatot kívánja módosítani úgy, hogy a 6. számú kamera a Bartók – Szabadság utca kereszteződésében kerüljön felszerelésre. Felhatalmazta a polgármestert a közbeszerzési eljárás lefolytatására.

-A közös hivatal köztisztviselői vonatkozásában meghatározta a 2015. évi teljesítmény követelmények alapját képező kiemelt célokat: - képviselői döntések előkészítése, végrehajtása - hatósági munka során szakszerűség, jogszerűség biztosítása - gazdálkodással kapcsolatban a kintlevőségek behajtása, idegenforgalmi adóellenőrzés hatékony működtetése.

-Felülvizsgálta a helyi adórendeletet: a képviselő-testület 2015. évre újabb adót nem vet ki.

-Jóváhagyta a polgármester szabadságolási ütemtervét, egyben kérte, hogy a szabadság igénybevételekor tájékoztassa a testületet.

-Elfogadta a Marcali Kistérségi Társulási megállapodás módosítását, melyre többek közt a megnyert pályázat és a szervezet működése miatt van szükség.

-Felkérte a címzetes főjegyzőt, hogy a szociális ellátásokról szóló rendeletet készítse elő a megváltozott jogszabályok figyelembevételével.

-A Múlt Ház felújításának befejezésére, két új kiállító helyiség kialakítására és az udvari részen egy kézműves foglalkoztató felállítására 900.000,- Ft összeget biztosít.

-Jóváhagyta az Önkormányzat, a Településüzemeltetési Kft., a Balatonberényért Egyesület és Domonkos László fazekas mester közötti négy oldalú megállapodást, mely részletesen szabályozza a felek együttműködését, kézműves táborok létesítését, gyermek- és felnőttoktatást, strandi animációt, termékek árusítását, bevételek felosztását stb.

-A volt ERDÉRT területhez vezető út - mely a Míse útról nyílik majd - kisajátítási eljárását kezdeményezte, mivel az egyik földtulajdonossal nem sikerült a vételárról megállapodni.

-A 2015. évi költségvetés további tervezést igényel a képviselők által felvetett új javaslatok miatt: (szűnyogirtásra többletkeret tervezés, kulturális programok áttekintése, Futó Elemér Őrszolgálat című könyvéhez támogatás, alpolgármesteri és képviselői valamint külső bizottsági tagok tiszteletdíjának tervezése, háziorvosi szolgálat részére számítógép beszerzése, Aranyhíd Kulturális Szövetség megszűntetésére javaslat, testületi ülések közvetítését biztosító kamera beszerzése, nyári programok módosítása stb.).

-Horváth Lászlóné, a Településüzemeltetési Kft. ügyvezetője, április 30-án nyugdíjba vonul, bejelentését a Kt. tudomásul vette és felkérte a polgármestert, hogy a Kft. felügyelő bizottságával egyeztessen a kiírandó álláshely pályázatról.

- Varga Zsolt képviselő 100 db ezüst juhar suhánkot ajánlott fel térítésmentesen a közterületek fásításához.

Horváth László
polgármester

K Ö Z M E G H A L L G A T Á S (Falugyűlés)

Tájékoztatom a Tisztelt Lakosságot, hogy Balatonberény Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 13-án (pénteken) 18.00 órai kezdettel közmeghallgatást tart a Művelődési Ház nagytermében, (Balatonberény, Kossuth tér 1.) melyre ezúton minden érdeklődőt meghívok.

Tárgy:

Tájékoztató az Önkormányzat 2014. évi gazdálkodásáról,
2015. évi költségvetési tervezet ismertetése.

Kérjük szíves megjelenésüket!

Balatonberény, 2015. február 4.

Tisztelettel:

Horváth László
polgármester

Boszorkánybál

A NABE helyi szervezetének vezetője kereste meg a Balatonberényért Egyesület egyik tagját az idei boszorkánybál szervezésével kapcsolatban. Az egyeztetések után született meg a két szervezet között a döntés, hogy a NABE leköszönő helyi szervezetétől a Balatonberényért Egyesület veszi át a boszorkánybál szervezését.

Az elmúlt tizenhárom évben a NABE hagyományt teremtett a banyák éjszakai tivornyázásának. Nemcsak Balatonberényben, hanem a környező településeken is híre van a programnak. Köszönet és elismerés illeti őket a hosszú éveken át történő szervezésért és megvalósításért.

A Balatonberényért Egyesület ezt a sokéves tradíciót szeretné megőrizni és továbbvinni, ennek első alkalma január 31-én az idei boszibál volt.

Azon a szombaton közel száz helyi és környékbeli boszorkány érkezett Berénybe, akik külső és belső tulajdonságaik alapján jogosultak voltak a belépésre.

Először az első bálozós banyákat avattuk fel, majd mindenki letette az ünnepélyes esküt és közösen elénekeltük a boszorkány-indulót. Az éjszaka folyamán a vendég boszik műsorait is láthattuk. A fonyódiak énekeire és táncra ragadták az egybegyűlteket. A keresztúri Fergeteges Forgatag fellépése valóban fergeteges volt. A három férfiből álló zsűri értékelő munkáját a szervezők azzal köszönték meg, hogy női ruhába öltözve táncot lejtettek a felvonulókkal. A hajnalig tartó tivornyán a boszorkányok minden talpalatnyi helyet kihasználtak, táncoltak a parketten, színpadon, asztalok tetején.

A Balatonberényért Egyesület tagjai

végeztek. Hiszen az ő jó példájuk szolgáltat számunkra mintát, amelyet követhetünk, alapot, amelyre építhetünk.

Ezért hoztuk létre a Vörös József-díjat, mely egy tiszteletteljes főhajtás azon balatonberényi honfitársaink előtt, akik véleményünk szerint sokat tettek múltunk, környezetünk megismeréséért, élen jártak a közösségépítésben, illetve mindannyiunk számára maradandót alkottak.

A díj névadójának olyan létező, a többség által jól ismert és megbecsült személyt szeretnénk volna választani, aki a fenti felsorolásnak maximálisan megfelel és érdemei vitathatatlanok. Ezért döntöttünk Vörös József mellett, aki ugyan majdnem 25 évig volt Balatonberény papja, mi most mégsem egyházi munkásságát szeretnénk kiemelni, hiszen ennek megítélése nem a mi tiszteletünk. Falunkért végzett munkája, elért eredményei azonban mindannyiunk számára nyilvánvalóak, így díjunkt az ő nevét viseli.

A díj évente egy alkalommal, a Magyar Kultúra Napján ünnepélyes keretek között kerül átadásra. A díj alapító okirata a megtekinthető a www.balatonbereny.hu oldalon.

Toronyi Zsolt
elnök

Köszönet

Adni kétszeres öröm, mint kapni, tartja a közmondás. Azonban Anonymus mondása is igaz:

„Ha csak egy apró örömet szerzel, érzed, hogy máris több vagy ezzel, mert másnak egy világot jelenthet; lehet új cél, egy másik kezdet. Ha adni tudsz, ne tétovázz sokat, így válthatsz valóra boldog álmokat!”

Igen, a díj nekem egy új világot, új célt, s a további balatonberényi témakörök feldolgozásának kezdetét, a tenni akarás folytatását jelenti.

Most a harmadik könyvemen dolgozom. A díj kapcsán talán nagyobb lendülettel és odaadással folytatom a lektor által előírt javításokat.

A falu részéről is köszönet illeti a Balatonberényért Egyesületet, hogy e díjat alapították, és elnevezésüül falunk volt karizmatikus papjának nevét választották.

A Vörös József-díjat ezúton is nagyon köszönöm.

Tisztelettel:
Kovács Ilona
helytörténet kutató

Vörös József-díjat alapított a Balatonberényért Egyesület

A Balatonberényért Egyesület 2014. májusában alakult azzal a céllal, hogy szerepet vállaljon Balatonberény kulturális és társadalmi életében; új ötletekkel, programok szervezésével színesítse azt. Több rendezvényen is találkozhattak már velünk, legyen az a gyermeknap, a családi nap, az adventi gyertyagyújtások vagy a szilveszter.

Az új programok mellett azonban az is fontos számunkra, hogy elismerjük és megbecsüljük elődeink tevékenységét, melyet Balatonberény kultúrájáért, valamint értékeinek megőrzéséért

Balatoni Vízi Polgárőr Egyesület

Elektronikus Bűnmegelőzési Információs Rendszer

2015. február - oktatási hírlevél

A jégen tartózkodás szabályai

Szeszélyesen köszöntött ránk a január. Hol enyhe, napos az idő, hol fagypont alá süllyedt a levegő hőmérséklete, hol havazik, hol eső, ónos eső szemerkél, hol olvad, s bizony a vizeinken is állandóan változik a jégréteg vastagsága, állapota, egyáltalán a megléte. A megye

bővelkedik tavakban, folyókban, s ha nem kellő óvatossággal és felelősséggel cselekszünk, télen is veszélyeket hordozhatnak magukban.

Általános érvényű az a szabály, hogy a szabad vizek jégén tartózkodni azokon a helyeken szabad, ahol ezt nem tiltják, azonban ott is csak akkor, ha a jég már megfelelő szilárdságú, nem olvad, illetve nem mozog.

(Ahhoz, hogy a jégről elmondható legyen, hogy az kellő szilárdságú, teljesülnie kell több feltételnek: a jég minden pontjában legalább 12 cm vastagságú, a felszíne sima, tehát a fagyás időpontjában erős, viharos szél nem fúj.)

Tilos a szabad vizek jégén tartózkodni:

- a) éjszaka és korlátozott látási viszonyok között;
- b) járművel, a biztonságos munkavégzés kivételével;
- c) kikötők és veszteglőhelyek területén;
- d) folyóvizeken és azok mellékágain.

Aki a szabad vizek jégén tartózkodással kapcsolatos szabályokat megszegi, azzal szemben helyszíni bírság szabható ki, illetve vele szemben a jégen tartózkodás szabályainak megszegése miatt szabálysértési eljárás is kezdeményezhető.

A Balatoni Vízi Polgárőr Egyesület tagsága a rendőrséggel egyetemben elkövetnek mindent, hogy ne történhessen baleset, illetve tragédia, ezért visszatérően fogják ellenőrizni a szabad vizeket. Állandó felügyeletet biztosítani azonban nem lehetséges, ezért a vízi polgárőrök, rendőrök megkérnek mindenkit,

hogy a tilalmakat, illetve a veszélyhelyzetre történő figyelmeztetéseket vegyék komolyan.

Jégkitermeléssel kapcsolatos tudnivalók

Aki jégen jégkitermelést folytat, vagy a halak oxigén ellátását biztosító, egy négyzetméternél nagyobb léket vág, köteles a jégmentessé vált területet – egy méter magasságban elhelyezett, legalább 10 centiméter széles – piros-fehér csikozású korláttal körbe keríteni. A kihelyező a jégmentessé vált területet jelző eszközöket köteles eltávolítani a figyelmeztető jelzés elhelyezésére okot adó körülmény megszűnésekor.

Aki a jégen egy négyzetméternél kisebb léket vág, köteles a jégmentessé vált területet legalább 50 méterről jól felismerhető módon megjelölni, amelyhez a vízparton található természetes anyagokat (pl. nád, sáskéve, száraz ágak) is fel lehet használni.

Jégkitermelés, vagy más jégen történő munkavégzés esetén a munkáltató köteles figyelőszolgálatot szervezni, és mentő eszközöket biztosítani.

Ajánljuk még, hogy azokon a területeken, ahol

felnttek vagy gyermekek tömeges megjelenése várható, pl.: szabad strandok jégén, átkelési helyeknél, a jégből való mentéshez felúszó, nagyfelületű tárgyakat, pl.: falétrát, pallót és megfelelő erősségű és karbantartott kötélzetet tartsanak készenlétben!

Fontos tanács, hogy a jeges vízből, a jégből mentett embert azonnal ne vigyük túlfűtött meleg helyre, dörzsöléssel próbáljuk a vérkeringését beindítani, természetesen előzőleg a jeges ruházatától meg kell szabadítani! Az ilyen személyt minden esetben orvosi elsősegélyben, orvosi ellátásban kell részesíteni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy télen is hatályban vannak a szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályai!

A folyóvizekben, állóvizekben, vízi létesítmények (pl. csatornák) vizében fürödni téli időszakban is veszélyes, sőt ilyenkor a legveszélyesebb.

Mindenki számára belátható, hogy az alacsony hőmérsékletű víz milyen veszéllyel jár, milyen veszélyt jelent az emberi szervezetre, az egészségre.

Bozsóky Ferenc elnök

Balatoni Vízi Polgárőr Egyesület

Elektronikus Bűnmegelőzési Információs Rendszer

2015. február - oktatási hírlevél

Amint beköszönt a tél, a „hideg sportok” szerelmei síelni, szánkózni, korcsolyázni vágnak. A csípős hideg levegőn frissnek, energikusnak érzik magukat és végre kedvükre csúszkálhatnak, mozoghatnak. Az időjárás zordra fordulásával azonban a körülmények egyre több baleseti forrást rejtenek magukban.

Vannak, akik legszívesebben elmenekülnének a rossz idő elől és nagykabátba bújva fázósan didergik végig az évszakot. Ők kelletlenül sietnek munkába, iskolába és leginkább ki sem tennék a lábukat a kellemes, fűtött lakásból. Sajnos a téli időszakban rendkívül gyakori elcsúszásos balesetekhez nem kell a sí- és korcsolyapályákig menni, a baj már az első utcasarkon utolérhet bennünket.

Ilyenkor nemcsak az idősebb emberek közül, hanem minden korosztályból akad, aki az utcára lépve elveszíti az egyensúlyát és összezúzza magát. A havas, csúszós járdán elszenvedett balesetek szerencsés esetben tipikus téli balesettel (húzódással, ficammal, rándulással) megúszhatók, de sok ilyenkor a töréssel járó komolyabb esés is. Jeges útviszonyok esetén járjunk a fűvön, földes talajon, vagy más nem teljesen sima felületen, lehetőség szerint a járda mellett!

Korcsolyázás

Természetes vizeink közül sportolási célra csak és kizárólag az állóvizek alkalmasak. A jégen tartózkodás fent leírt szabályait betartva lehetőleg csak olyan strandoknál merészkedjünk a jégre, ahol táblával vagy egyéb módon jelzik, hogy biztonságos a sportolás.

Korcsolyázáskor általában a jégen lévő vagy abba befagyott, nemritkán viccből, szórakozásból odabálított tárgyak okoznak az óvatlan sportolóknak kellemtelenséget.

Problémát jelenthet az is, ha a zsúfolt jégpályán másik korcsolyázó véletlenül rásiklik a kezünkre, ilyenkor az éles korcsolyaélek komoly sérülést okozhat. Ennek elkerülésére viseljünk vastag, erős orkánanyagból készült síkesztyűt!

Sí, szánkó, hódeszka

A rosszul megválasztott sí-, vagy szánkópálya, esetleg a nem megfelelő gyakorlat mind a ródlizók, mind

a síelők számára nagy veszélyt jelent. A beleseti források között is nagy a „választék”. Az egyszerű, de súlyos következményekkel járó bukástól a pályán, vagy annak szélén elhelyezkedő tereptárgyaknak való ütközésig sok minden előfordulhat. Tekintettel arra, hogy mind síléccl, mind a szánkóval elképesztő sebességet lehet elérni, a hatalmas ütközési energia miatt még a megfelelő védőeszközök használata mellett is az életet jelentősen veszélyeztető sérülések következhetnek be.

Több nyugat-európai ország, sípálya üzemeltetője fontolgatja, hogy kötelezővé teszi a gyermekek számára a bukósisak használatát.

Mindezekre való tekintettel legyünk tisztában az általános szabályokkal:

- Lehetőleg csak kifogástalan állapotú sporteszközökkel menjünk kirándulni!
- Legyünk körültekintőek és elővigyázatosak, csak a helyszín pontos, óvatos felmérése és a megfelelő bemelegítés után induljunk neki a sí- vagy szánkópályának!
- Csak tiszta látási viszonyok között keressük fel a pályát!
- Kerüljük el a túlszűfolt helyeket!
- Ittasan, fáradtan ne kezdjük el síelni, korcsolyázni, mert nem tudunk rendesen koncentrálni magunkra és a többi sportolóra sem. Iktassunk be rövidebb pihenőket, ha pedig ez sem használ, folytassuk a csúszkálást másnap!
- A magas hegyekben, a hófedte lankák közt hasonlóan erős lehet a napsütés, mint nyáron. Ezért a szabadon levő arcot speciális fényvédő arc krémekkel kell bekenni. Az erős fény a hóról visszaverődve nem csak a felnőttek, de a velük sportoló gyermekek szemét is zavarhatja, érdemes megfelelő napszemüveget, vagy sí szemüveget beszerezni!

Itt a farsang, áll a bál..

(FASCHINGSBALL!)

A BALATONBERÉNYI NYUGDÍJAS EGYESÜLET

2015. FEBRUÁR 14-n (SZOMBATON) 19.00 ÓRAI KEZDETTTEL

HAGYOMÁNYŐRZŐ

FARSANGI MASZKABÁLT RENDEZ

**A MŰVELŐDÉSI HÁZBAN, MELYRE SZERETETTEL
MEGHÍV MINDENKIT**

BELÉPŐJEGY: JELMEZBEN: 500 FT

JELMEZ NÉLKÜL: 800 FT

ZENE, TÁNC, TOMBOLA-ÉRTÉKES NYEREMÉNYEKKEL,

MELYNEK VÁLASZTÉKÁT MEGKÖSZÖNJÜK,

HA ÖN IS GAZDAGÍTJA.

BÜFÉBEN KAPHATÓ: VIRSLI, DEBRECENI,

SÖR, BOR,

RÖVID ITAL.

JELMEZ VERSENY: 21.00 ÓRAKOR

TOMBOLA: 23.00 ÓRAKOR

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!

(Barátaikat, jóismerőseiket hozzák magukkal.)

(A büfében Farsangi fánk kivételével **minden kapható lesz!)**

*KERTÉSZKEDJÜNK
OKOSAN!*

Előadások kertészeti témákban

2015. február 21. (szombat) 18.00

**Kertünk fáinak egészségvédelme, fiatalítása,
fasebkezelés**

Előadó: Ott György erdész

2015. március 7. (szombat) 18.00

A házipálinka-főzés titkai és rejtélyei I.

Cefrőzés tudománya

Előadó: Komoróczy Lajos agrármérnök

2015. március 21. (szombat) 18.00

A házipálinka-főzés titkai és rejtélyei II.

Lepárlás tudománya

Előadó: Komoróczy Lajos agrármérnök

Előkészületben (pontos dátum később)

Burgonyatermesztés és -nemesítés

Kóistolóval és vetőburgonya-árusítással egybekötött előadás

Vezetik: a Pannon Egyetem előadói

***Az előadásokra a belépés díjtalan,
mindenkit szeretettel várunk!***

Szervező: Balatonberényért Egyesület

Vörös Józsefről

Az alábbiakban Kovács Ilona január 24-én, a Magyar Kultúra Napján elhangzott beszédét olvashatják Vörös Józsefről.

Kedves berényiek, és meghívott vendégek!

Mielőtt néhai Vörös József Berény volt karizmatikus papjának helyi ténykedéseiről, a községért tett, általa szervezett és végzett feladatokról szólnék, kell, hogy röviden ismertessem életútját. Vörös József 1919. november 28-án született Somogyszentpálon. Polgári tanulmányait Marcaliban, a gimnáziumot Keszthelyen, és Veszprémben járta, 1940. június 15-én érettségizett, majd a seminárium növendéke ez év őszétől. 1944-ben V. éves teológus és fölszentelt diakónus volt a veszprémi papneveldeben. Mindszenty József megyéspüspök letartóztatása elleni tüntetésben való részvétele miatt 1944. november 29-én őrizetbe vették. A papi rend szentségét 1944. december 7-én vette föl ugyancsak fogoly püspöke kezéből. Ezután Sopronkőhidára, onnan a soproni Isteni Megváltó Leányainak anyaházába szállították. Innen 1945. február 22-én szabadult. Első állomáshelye Veszprém, majd járta a papi élet útjait. Több állomáshelye is volt, míg 1965. július 8-án Somogysámsonból került Balatonberénybe.

Ki is volt Ő? Prédikátor, író, költő, szervező, helytörténet kutató, vagy ha kellett kétkezi munkás? Hát elsősorban felszentelt pap. Emellett azonban számos olyan feladatot kezdeményezett, szervezését is felvállalva, a munkálatokban tevékenykedve, mely elsősorban falunk érdekeit szolgálta.

Szorgalmas család-látogató volt. Így hamar megismerte a falu lakosságát. Láta a lakásviszonyokat. Ahol csak egy szobával rendelkeztek, bizony nem volt könnyű a temetésig az elhunyt családtagot a házban tartani. Így már idejövetelenek második évében elhatározta, hogy építeni kellene egy, – a kor szellemének megfelelő – ravatalozót, ahova az elhunytat még az elhalálozás napján ki lehet szállítani. Fáradhatatlanul ment, szervezett, tárgyalt. Így 1967. május 8-án megkezdődött a temetőben a ravatalozó építése. Hirdetésében elmondta, hogy a községi tanács építteti ugyan a ravatalozót, de az összes segédmunkát mi hívek adjuk. Az iparosok által igényelt munkaerő az Ő szervezésének köszönhetően minden nap rendelkezésre állt. A ravatalozó rekord idő alatt elkészült. Az építéséhez 31 munkanap alatt 173 önkéntes napszámot biztosítottunk, nyilatkozta a plébános.

A másik nagy alkotása az I. és II. világháborúban elhunyt berényieknek, valamint a falu határában elesett idegen katonáknak állított emlékmű. E feladat is hatalmas kutatást, szerve-

zőkészséget követelt tőle. 1977. november 2-ára a mű elkészült, rajta márványtáblán az áldozatok neveivel. Ezt követte – 1982-1983-ban – a községből deportált zsidóknak állított emlékoszlop zsidó csillaggal, és a nevüket tartalmazó márvány-táblával a falu köztemetőjében. Úgy volt, hogy le kell bontania mindkettőt, de győzött az erősebb, az emlékművek maradtak és azóta is ott állnak.

A temető egyébként mindig szép, rendezett volt, mert évenként 2-3 alkalommal megszervezte a temető takarítását. Mivel jó humorérzéssel megáldott ember volt, a temetői munkát a következőképp hirdette: „Ki mit tud” lesz a temetőben. Külön a fiatalok, majd másik alkalommal a felnőtt és idősebb lakosság részére. Jutalmul „Ismerd meg hazádat!” jelszóval honismereti kirándulásokra vitte őket. Így ismerhették meg a falu iskoláskorú fiataljai – több nemzedék is – Esztergomot, Szombathelyt, Veszprémet, és még sorolhatnám tovább hosszú lajstromban a városok neveit.

Szabadidejében a falu történetével, múltjával, népszokásaival foglalkozott. Kérdőíveket készített községünk idősebb lakossága részére, s így próbálta összegyűjteni a régi fényképeket, a múlt hagyományait, tradícióit. Azt az elvet vallotta, hogy „a levéltári iratok jó helyen vannak, azt kell begyűjteni, ami kint hever az utcán, és a régi öregek emlékezetében, mert idővel eltűnnek.” Kutatásai eredményeként a veszprémi érseki levéltárban Berény múltjának morzsái témakörként megtalálhatók. Kéziratként csak „A Balatonberényi Római Katolikus Elemi Népiskola története” készült el, melyet Varga Róbertre – a későbbi megyei könyvtár igazgatójára – hagyományozott, aki a kéziratot megjelentette. E könyvet 2003-ban vehette kezébe a K. Olvasó.

Igaz, a bevezetőmben azt ígértem, hogy csak a községért végzett munkáit próbálom röviden összefoglalni a hallgatóság számára. Azonban nem hagyhatjuk szó nélkül a templomot, mert turisztikai szempontból is nagyon fontos a község számára. A templomunkat a „Balaton épített csodájának is nevezhetjük. Ám barokk tornya megtéveszt bennünket, és ha elmegyünk mellette nem vesszük észre a mögötte rejlő csodát.”¹ Már 1968-ban megkezdődött a templom gótikus helyreállítása, mely 1977-1978-ban folytatódott. Ebben a munkában is óriási szerepet vállalt. A templom műemlék lévén fáradhatatlanul tárgyalt a műemlékesekkel. Ha kellett téglát hordott, lapátot, kalapácsot fogott. A tervezett feltáró munka elkészült, így nyugodtan állíthatjuk, hogy templomunk a magyar gótika XXI. századra is fennmaradt épületemlékeink egyik remeke.

A felsorolt tények, ténykedések mellett ő a ko-

rán is túlmutató eszme- és gondolatvilággal, nívós lelki és szellemi tulajdonságokkal megáldott, tekintélyt sugárzó egyéniség volt. Közel negyedszázadnyi itt léte alatt tapasztalhattuk hűségét a falunkhoz és híveihez. Vezérelvei közé tartozott, hogy minél többet tenni a közjóért. Mindemellett következetesség, példamutatás, kitartás, óriási szellemi és fizikai energia, az eltervezett feladatok színvonalas elvégzése jellemezte.

E tetteket és tulajdonságokat vélte felismerni, az általa végzett helyi ténykedéseit valamiképpen értékelni és elismerni a hálás utókor. Így kaphatott posztumusz DÍSZPOLGÁRI CÍMET 1999-ben.

A mai estén, valamint ez évtől követően minden évben a kultúra napján a Balatonberényért Egyesület Vörös József nevével fémjelzett díjat ad át az arra érdemes személynek.

Úgy gondolom, hogy az Ő emléke fenn fog maradni az utókor számára a temetőben lévő ravatalozón, emlékműveken, publikációin át a Vörös József-díjig.

1.) Internet. „Balatonberény temploma/Mi és Balaton. abalaton.hu/2010/07/30/.

Kovács Ilona
helytörténet-kutató

Szeretnék köszönetet mondani az előző havi újságban megjelent cikk írójának, melyben kifejtette véleményét az Idősek napi rendezvényről.

A jó kritika akár építő jellegű is lehet. Pár mondattal reagálnék rá. Az idén több mint 320 meghívót vittek ki a vöröskeresztes aktívák a 65 éven felüli, állandó balatonberényi lakosoknak. Ebben az évben is igényelni lehetett az Önkormányzat kisbuszát, mely a rendezvény ideje alatt végig rendelkezésre állt. Örülünk neki, hogy van rá igény, hiszen az a célunk, hogy minél többen jöjjenek el. Természetesen nem feledkezünk el azokról az emberekről sem, akik valamilyen oknál fogva nem tudnak részt venni a rendezvényen. Pár éve a vöröskeresztes aktívák meglátogatták azokat az embereket, akik az adott évben betegségük miatt nem tudtak eljönni az ünnepségre. Nem mindenki örült ennek a gesztusnak. Nagyon nehéz mindenkinek megfelelni, de a közeljövőben igyekszünk nagyobb figyelmet fordítani erre. Annál is inkább, mert szeretnénk, ha az Idősek Napi ünnepség a Vöröskereszt szervezésében maradna az évtizedes hagyományoknak megfelelően. Természetesen az Önkormányzat anyagi támogatása nélkül ez nem megy. A meghívott vendégeket arra kérem, minél nagyobb létszámban jöjjenek el az idei rendezvényre is, hiszen ez a nap csak az Önöké. Egy kis beszélgetésre, mulatozásra mindenkinek szüksége van.

Jeroscsáki Józsefné

Kinizsi Pál

Egy forró augusztusi napon vadászcsapat érkezett a völgybe. Az élen haladó sasorrú vitéz megállította lovát. A távolból vízbe csapódó kérek hangját hallották. Hamarosán leértek a rétre, ahol a felduzzasztott patak vizét vén főtörzsből kivájt vályú öntögette a malomkerék lapátjaira. – Hej, valaki!- kiáltotta el magát a vezér, mire egy öles termetű legény lépett ki az ajtón, vállán egy hatalmas liszteszsákkal. Míg a többiek elámulva nézték az óriást, ő szelíden elmosolyodott. – Megszomjaztunk fiam, adnál-e nekünk egy ital vizet?- kérdezte. – Miért ne? – felelt a legény. Az ágasról zöld korsót emelt le, fél kézzel meghajtotta a kerekese kutat, majd felfelé a földről egy mázsányi követ, ezen nyújtotta fel a vizet. – Köszönöm, fiam. Hogy hívnak, s hol esik ennyi eső, hogy ekkora legények nőnek? – nézett rá elismerőleg a lovag. – Kinizsi Pál a nevem, a nagyvázsonyi molnár fia vagyok. – Ilyen legénynek nem a malomban a helye, mikor négyfelől tör az ellenség az országra. – mondta komolyan a nagyúr. – Ki törődik a szegény ember kedvével uram? – nézett rá keserűen a legény. – A király. – felelt keményen a lovag. – A király messze van, a szükség közel. – nézett a szemébe a molnár. – A király nincs messze. Itt áll előtted. – kiáltott rá egy ősz hajú vitéz. – Uram! Mátyás király! – ereszkedett térdre Kinizsi. – Állj fel fiam, ilyen legénynek talpon, vagy lovon van a helye, lépj be seregembe! – köszönt el a király. Két nap múlva, szegényes batyujával a széles veszprémi úton indult Budára Kinizsi. –Visszajövök. - mondta ki hangosan gondolatait.

Az út, melyen elindult messze vezetett. Kinizsi Pálból híres hadvezér lett, s pár évvel később már Mátyás fekete seregének az élén harcolt a cseh és a lengyel királyok ellen. Haláláig nem győzte le senki. De még a halál is évekig birkózott a lebéult, öreg vitézzel. Úgy vitette magát csatamezőről csatamezőre, s a halál is ott érte.

Fennmaradt róla az a legenda is, hogy a törököt még a halála után is irtotta. Az a török harcos, aki sok évtizeddel később felkereste a gyűlölt gyaur vezér sírhelyét, s belelőtt a márványlapba, saját visszapattanó golyójától halt szörnyet.

Kinizsi Pál, ahogy elhatározta, visszatért Nagyvázsónyba. Mátyás nemcsak címekkel, de rengeteg birtokkal is elhalmozta győztes hadvezérét. A nagyvázsonyi vár - minden falujával – Kinizsi Pálé lett. Az itt élő emberek úgy tartották, minden legény örököl valamit az ő erejéből.

Lipták Gábor nyomán

Csiri

Miért hagytuk, hogy így legyen?

A napokban díszes meghívót kaptam a Nők a Balatonért Egyesület Elnökségétől, mely a húszéves megalakulás ünneplésére invitált, mint volt elnökségi tagot.

A sors fintora, hogy pont akkor, amikor a helyi csoport megszűnéséről kaptam hírt.

Bár az utóbbi években már nem voltam tagja az egyesületnek, mint az alapító tagok egyike szeretném megosztani a megszűnéssel kapcsolatban felmerült gondolataimat.

A megszűnés körülményeit, indokait nem ismerem pontosan, ezért nem is szeretném véleményezni.

Inkább röviden összegezném a NABE helyi csoportjának tevékenységét.

A húsz év alatt sok minden történt az egyesület életében, természetesen nem akarom untatni az újság olvasóit a részletes történetekkel, csak néhány eseményt szeretnék kiemelni a teljesség igénye nélkül.

A megalakulás nehézségekkel tarkított hónapjai után lassan, döcögve elindult az egyesületben a munka. Voltak biztató és furcsa jelek az úton, néha kedvünket szegték a rosszindulatú kritikák, majd némi kis siker után továbblendültük. Jöttek új tagok és kialakult egy jó csapat.

Olyan programokat próbáltunk „meghonosítani”, ami más csoport, egyesület, illetve a Művelődési Ház programjai között nem szerepeltek. Ebből a megfontolásból több alkalommal szerveztünk festménykiállításokat kulturális műsorral összekötve. Volt a Balatoni Múzeumtól kölcsön kapott képeslap kiállítás: A Balaton 100 éve képekben címmel. (Ez az anyag egyébként külföldi múzeumokban is kiállításra került, több alkalommal). Szerveztünk Helyi ügyes kezek címmel kiállítást (kézimunka, faragás, rajz, festmény, fotó, játék), minden, amit saját kezűleg készítettek a Berényiek.

Ültettünk őshonos fákat a Sárgarigó utcában, azóta már szépen megnőttek - remélem, nem kerülnek kivágásra.

A környezetünk szépítésével kapcsolatos tevékenységeink között elindítói voltunk a település területén szervezett szemétszedési „akcióknak”. A temetői sarkon elkészült virágos kert szintén az egyesület munkája által jött létre. (Köszönet annak, aki átvállalta a gondozását).

Több éven át hirdettünk virágosítási versenyt, jutalmaztuk a legszebb virágos portákat.

A Fő utcán kicseréltettük a beton virágvályukat esztétikusabb fából készült virágládákra. (Nem is értem, hogy miért kellett összeszedni, hisz ahova áthelyezték ott is ugyanúgy kell gondoskodni az öntözésről).

Gyermeknapra hegyi túrákat szerveztünk, környezetismereti akadályversenyekkel összekötve.

Éveken át az egyesület szervezte az erdélyi gyerekek csere táboroztatását is.

Számomra mégis a legszebb, és szerintem legnagyobb eseményünk, a 2000. millenniumi évhez kötődő Helytörténeti kiállítás volt. (Erre az alkalomra készültek a paravánok is). Óriási munka előzte meg, hónapokig gyűjtögettük a képeket, dokumentumokat.

A kiállítás anyaga nagyrészt Vörös József, néhai plébánosunk gyűjtésén alapult, amelyet ő még életében a Veszprémi Püspöki Levéltárban helyezett el.

Ezen kívül még más levéltárakban, az Országos Széchényi Könyvtárban és a Hadtörténeti Kiállítás könyvtárában is kutakodtunk, és gyűjtögettük a Berénnyel kapcsolatos anyagokat.

Ehhez a munkához sokan nyújtottak segítő kezet. Az összegyűjtött anyagot, hogy ne kallódjon el a kiállítás leszedése után, Berény története képekben címmel három albumba helyeztük. Ezeket jelképesen átadtunk a községnek, így azok a könyvtárban kerültek megőrzésre. (Az albumot magam rendeztem össze, kötettem be Keszthelyen, és írtam hozzá rövid kis ajánlást. Az albumba nem kerülő képeket, dokumentumokat azóta is itthon őrzöm, remélve, hogy egyszer lesz egy állandó falutörténeti kiállítás, ahol helye lesz.)

Ez a három album ma is megtekinthető a könyvtárban.

Karácsonyi műsort szerveztünk, és ekkor hoztuk vissza a balatonberényi bábtáncoltatós betlehemezés szokását. Akkor még a „nagy öregeket” kerestük fel, hogy vállalnák-e a fellépést sok éves szünet után. Soha nem felejttem el Varga (Risza) Kálmán bácsi meghatottságát, örömét, mikor felkerestem kérdésünkkel. (Ő volt a csapat vezetője), de ugyanolyan lelkesek, segítőkészek voltak a többiek is: Bugovics Dezső bácsi, Szekeres Emil bácsi mind nagyon örültek az akkori felkérésnek. (Ezt, sajnos közülük már csak Emil bácsinak tudom megköszönni.) Hála Isten, még időben voltunk, és át tudták adni a fiataloknak, akik folytatják, ápolják e szép hagyományt, és a templomban karácsonyi éjféli mise előtt is bemutatják.

Azt hiszem, talán egyik oka lehetett a megszűnésnek, hogy az egyesület által kezdeményezett programokat átvették mások (csúnyán fogalmazva lenyúlták azt), hogy ezt miért hagyta az egyesület, nem tudom, nem is akarom megítélni. Talán már nem volt kellő lelkesedés a megújuláshoz, nem volt vállalkozó kedv a folytatáshoz, és nem volt olyan agilis személy, aki továbbra is vállalta volna a vezetést.

Azt azért elmondhatom, hogy a tagok önkén-

tesen, lelkesen, minden ellenszolgáltatás nélkül dolgoztak húsz éven át. Amiért a nevek felsorolásától eltekintek, annak csak az az oka, hogy senkit nem szeretnék kifelejteni, ezáltal megsérteni. Szerintem szép munka volt ez lányok, asszonyok, köszönet érte, és köszönet mindenkinek, aki bármilyen módon segítette az egyesület munkáját.

Röviden ennyi a történet.

Gazda Jánosné

A vázsonyi rab

Háromszáz esztendővel Kinizsi halála után már csak romok álltak Vázsonykő hajdan híres várából. Várának pincéje börtön lett, melyben szegény jobbágyok raboskodtak, akik vétettek valamit uruk, a gróf ellen. Az emeleten egy vén pálinkafőző rendezkedett be. A vén Günther szemet vetett a grófnő fiatal komornájára, Barabás Lórira. A grófnő úgy gondolta, a lány szerencsáját kovácsolgatja, mikor a pálinkafőző útját egyengeti. Egy szegény cselédlánynak eszébe sem jutott, hogy gazdája akarata ellenére tegyen, így az mélyen hallgatott bánatáról. S csak titokban találkozgatott jegyesével az omladozó várfalak közt. Andris pont öltözködött, mikor az intéző szakácsnéja tért be édesanyjához vasárnap reggeli tereferére. Így a nyitott konyhaajtón keresztül önkéntelenül is végighallgatta a két asszony pusmogását. A szakácsnő azt újságolta, hogy lakodalomra készülnek odafönn az urak. A Kinizsi-torony bérlője a szép Barabás Lórit veszi el. Andris szőréen ülte meg a lovat, úgy vágatott a kastélyhoz. Félresodorta a lakájt, s odaállt a gróf elé. – A mátkámért jöttem, kegyelmes uram! – kiáltotta. Ki a te mátkád, s hogy merészel így betörni? – kérdezte a gróf. – Barabás Lóri! Akit nem azért adott az apja a kastélyba, hogy eladják a sváb árendásnak! – kiáltotta tűzvörös arccal. – Lóri nem a te mátkád, hanem Güntheré! Te pedig a jobbágyom vagy! S amiért földesurad ellen szóltál, meglakolsz! – felelt dühtől remegő hangon a gróf. – Vigyétek a várba, s adjátok át a porkolábnak! Lóri esküvőjét még ezen a héten megtartjuk! A harangszóbból megtudod, mikor. – nézett gúnyos mosollyal Andris szemébe. Másnap az intézői lakban nagy volt a sürgés-forgás. Lóri, mióta mátkáját elvitték, gépiesen tette a dolgát, s ha egy percnyi ideje volt, behúzódott a konyha sarkába sírdogálni. – Férjhez mész, punktum! Három nap múlva lesz az esküvőd. Azt a legényt meg verd ki a fejedből! Ha pedig nem tenéd–ijesztgette az intézőné – saját magad jutta-

tod a bitófára. Ha eszed van, engedelmes asszonya leszel Günthernek, akkor talán a gróf úr is kegyelmes lesz, s meghagyja a lázadó kölyök életét. Lóri se élő, se holt nem volt ezután, a harmadik napon remegő kézzel kopogtatott az intézőné ajtaján. – Na, mi van veled, te penészvírág? Megjött az eszed? – förmedt az rá. – Hozzámegyek a vénemberhez, ha Andrist kiengedik a börtönből. – felelte lesütött szemmel. – A legény dolgában a gróf dönt. De ha látja a jószándékot, talán kegyes lesz. Reggel gyere el a válaszáért! – csapta be az ajtót az intézőné. – Huszonöt botütést kap nyilvánosan, s el kell hagynia a környéket. – hangzott el másnap az ítélet. A szerencsétlen lány sírva szaladt Andris öreg édesanyjához. – Hát eladtad magad? – kérdezte csendeszen az asszony. – A vénember szerelmével váltod meg a fiam életét? Azt hiszed, így megmentheted? Ennyire nem ismered őt? Mit ér az élete, ha a becsülete elvész? A lány szívébe mint ha kést döftek volna, abban a pillanatban tudta, hogy igaza van az öregasszonynak. Odatámaszkodott a kapufélfához, s némán nézett maga elé, mint egy eszelős. Arra ijedt fel, hogy egy kisfiú a szoknyáját rángatja. – Te vagy a Barabás Lóri? – suttozta. Üzenetet hoztam neked a börtönből, apám ott az ő. – s egy papírdarabot csúsztatott a kezébe. Mire Lóri feleszmélt, már sehol sem volt. „Nem bírok a szerelmes szívemmel. Ma este kibontom a falat. Várj rám az orgonabokrunknál!” – állt a cetlin.

Andris háborgó szívvel járt fel-alá szűk cellájában. Éjszaka őrült vihar tombolt odakint. Iszonyú csattanásra ébredt. A mennykő a közeli várfalba csapott, melynek egy része le is omlott. A villám fényénél egy vasrudat pillantott meg, melyet az ablak alá illesztettek a falba. Egész teste verejtékben úszott, ahogy újból és újból neki-feszítette lábát a falnak, s tépte, rángatta azt. Több órás küzdelem után a rúd egyik vége meglazult, s megfordult a falban. Reggelre már a menekülési terv is kirajzolódott a fejében. A szerencse is mellé szegődött, aznap a porkoláb kisfia hozta le a reggelit, vele tudott üzenni mátkájának, aki várta is őt az orgonabokrok alatt. A falu már sötét volt, mikor nekiindultak a tálodi országúton. A legény meglóbálta kezében a vasrudat: Visszajövök! – intett a falu felé, majd elnyelte őket a bakonyi rengeteg. A Vázsonyban félrevert lármaharangok zúgását már nem hallották.

Lipták Gábor nyomán

Csiri

Hogyan alakult az időjárás 2014-ben Balatonberényben és környékén?

Hagyományaimnak megfelelően idén is ismertetem az elmúlt esztendő időjárását. Ha elolvasunk egy ilyen összefoglaló visszatekintést, akkor újra átéljük a számunkra kellemes, esetleg kellemetlen időjárási eseményeket és azt, hogy a napjainkat, a munkánkat, vagy a közérzetünket hogyan befolyásolták.

Az adatokat a napi rendszerességgel végzett méréseim és feljegyzéseim, továbbá a rádió, TV jelentései alapján közlöm.

Január

1-25-ig kora tavaszias volt az időjárás, csupán kétszer volt reggel -2°C . A nappali hőmérséklet $+3^{\circ}\text{C}$ és $+8^{\circ}\text{C}$ között változott, de a hónap közepe után volt $+12^{\circ}\text{C}$ és $+13^{\circ}\text{C}$ is. Téliesre 25-e után fordult az idő. Ekkor egész nap fagyott: -2°C és -9°C között mutatott a hőmérő. Havazás 29-én volt, 3-4 cm hó esett. 31-én jégpáncél borította az utakat.

Február

A tél 1-7-ig folytatódott. Kemény hidegek nem voltak, de a reggeli jeges utak nagyon megkeserítették a közlekedést. 7-én DNY-ról meleg hullám érkezett, és ez meghozta a koratavaszt. Fagy csak két reggel volt -2°C -kal. A hőmérséklet többször volt $+10^{\circ}\text{C}$, sőt 26-án $+13^{\circ}\text{C}$ -ra melegedett.

Január végén, február elején hideg légpárna ült meg a Kárpát-medencét. E fölé a magasban egy meleg légáramlat érkezett, ezért esett ónos eső, fagyott eső, amiből az utakon jégpáncél alakult ki. Főleg a Dunántúlon volt rengeteg baleset, autók csúsztak egymásnak, vagy az árkokba.

Március

1-től 3-ig, kora tavaszias napokkal indult a hónap, majd 10-ig igazi tavasz volt $+10^{\circ}\text{C}$ körüli hőmérsékletekkel. Ezt követte 22-ig, öt napos váltakozással: reggel tél, nappal tavasz, sőt még a nyár is felvillant a hónapban $+20^{\circ}\text{C}$ -kal. A hónap vége nagy részben tavaszias volt, $+17^{\circ}\text{C}$ -kal. A hónap folyamán 4°C -kal magasabb volt a hőmérséklet az átlagosnál.

Március 5-én a Balaton vízszintje 127-129 cm, ami 18 cm-rel több, mint a megengedett, ezért -már február végén - megnyitották a Sió zsilipeit.

3 év után most vált újra hajózhatóvá a Sió-csatorna. Vízszintje elérte a 175 cm-t és másodpercenként 30 m^3 víz folyt át a zsilipeken. 20-án két hajót is átzsilipeltek a Balatonból a csatornába, melyek a Duna felé vették útjukat.

Április

A hónap elején, 10-ig, folytatódott a kellemes tavaszi idő $+16-18^{\circ}\text{C}$ közötti hőmérséklettel, majd 11-17-ig hűvösebbre fordult, $+11-14^{\circ}\text{C}$ lett. Utána a hónap végéig kellemes tavaszi napok jöttek, $+20^{\circ}\text{C}$ -ig emelkedett a hőmérséklet

Május

Elkeserítő és emlékezetes volt a 2014-es „Szép Május hónap”. A legelső napokban még szép idő volt. Aztán 11-én délkelet felől egy heves ciklon /Ivett ciklon/ tört be a Balkánról a Kárpát-medencébe. Az egész országot érintette, de különösen az ország D-i részét sújtotta a 30-50 mm esővel, jéggel, viharos széllel zúduló ítéletidő. Áradások voltak Nyugat-Magyarországon /Rába/, és északon is /Sajó, Hernád/. A Balaton déli partján az alacsonyabb szakaszokat elöntötte a víz /B. Mária. B. Fenyves stb./. A hajózás leállt. A 110 km/óra sebességű szellőkések, a pusztító zivatarok lebénították a vasúti közlekedést. Az orkán erejű szél az éretlen gyümölcs nagy részét leverte. Hat napon át nem láttuk a Napot.

18-a körül két-három napos „megnyugvás” következett. Ezalatt, az erős napsugárzástól, a párás, meleg levegő igen intenzíven felfelé áramlott. A felfelé áramlás elérheti a 8-10 km magasságot is. Ilyenkor rövid idő alatt /pár óra/ akár 100 mm eső is eshet özvényszerűen és tornádó is kialakulhat. Ezek lokális, viszonylag kis területre korlátozódó heves zivatarok voltak. 20-28-a között sújtották az országot. Balatonberényt ez viszonylag megkímélte.

Június

1-7-ig nyári idő, $+20-27^{\circ}\text{C}$ hőmérséklettel. 8-12-ig négy napos kánikula volt, $+30^{\circ}\text{C}$ feletti hőséggel. Ezután meleg és hűvös napok ismétlődtek, és nagy volt a szárazság. 23-24-én esett nálunk 36 mm csapadék.

Július

1-8-ig száraz, meleg nyári napok voltak $23-28^{\circ}\text{C}$ -kal, majd 9-től négy napon át esett, összesen 70 mm eső. 14-től egy hétig ismét száraz, meleg idő két nap kánikulával. 21 -től a hónap végéig /a nyári szezon csúcsán/, három ajándék-

nap kivételével folyamatosan esett az eső.

Augusztus

Elsején Tab környékén felhőszakadás volt, elmosta a síneket, több helyütt 1 m-es iszapot rakott le. A vonatközlekedés néhány napra megszűnt. Nálunk ekkor 0,6 mm eső esett.

1-10-ig változékony nyár, általában 24-27°C között volt a hőmérséklet. Jellemző volt a fülledtség, a párás, záporra hajló idő. 14-31-ig a hőmérséklet 19°C-24°C-ra csökkent le.

Szeptember

A hőmérséklet a hónap végéig lassan tovább csökkent. A heves záporok viszont folytatódtak. Balatonberényben 2-án 22 mm, 10-én 30 mm, 14-én 36 mm eső esett. 18-a körül Nyugat-Magyarországon, Lenti és Nagykanizsa vidékén a Principális-csatornán komoly árvíz érkezett, homokzsákokkal védték a lakóházakat. A csapadék 22-től a hónap végéig majdnem teljesen szünetelt. Ez az időjárás nagyon sokat ártott a szőlő és a gyümölcs érésének, és a termés minőségének.

Október

Megnyugodott az időjárás. Viszont a rengeteg csapadék és a megfelelő hőmérséklet nagyon ked-

vezett a rovarlárvák kifejlődésének. Elképzelhetetlen mennyiségű szúnyog lepte el a levegőt, és vadul támadott embert és állatot. A hőmérséklet a hónap folyamán 17°C és 24°C között alakult, a hónap végére 8-9°C-ra csökkent.

November

Felhős csöppörgős őszi napok jöttek, ködszítással, borús tájjal, kevés napsütéssel. A hőmérséklet +14°C-ról lecsökkent + 3-4°C-ra. Két reggel már -2 C° volt.

December

1-10 - ig télies az időjárás, de mínusz fok még nem volt. A Nap kilenc napon át nem mutatta magát felhőköpanyege mögül. 10-20-ig két reggel volt -2°C, egyébként késő őszi volt az időjárás. Karácsonykor +6°C, másnapján +4°C volt a hőmérséklet. Az igazán télies idő 27-én kezdődött. 28-tól egész napon át mínuszok voltak. Leghidegebb Szilveszter reggelén volt; -9 °C.

Az idei tél már a harmadik, amikor nem fagyott be a Balaton. A hónap végén, a tó szélein alakult ugyan némi jégpáncél, de erre rámenni veszélyes és tilos volt.

A csapadékmennyiség alakulása 2014-ben Balatonberényben

Január	33 mm	Július	135 mm
Február	97 mm	Augusztus	144 mm
Március	19 mm	Szeptember	187 mm
Április	42 mm	Október	73 mm
Május	86 mm	November	39 mm
Június	61 mm	December	45 mm
Összesen:	338 mm	Összesen:	623 mm

Egész évi csapadék összesen: 961 mm

Földünkön 1880 óta mérik és jegyzik az időjárási adatokat. Amerikai kutatók jelentették, hogy a 2014-es esztendő volt - világ szinten - eddig a legmelegebb év. /Ez az adat Magyarországra másként igaz/. Aggasztó mértékben nő bolygónk átlaghőmérséklete, ami szélsőséges időjárást okoz.

A 2014- ben a szőlő- és egyéb gyümölcsstermes íztelen, könnyen romló volt, alacsony cukortartalommal. A nyár folyamán szinte minden szőlőbetegség előfordult.

Sajnos, a klímaváltozás folytatódik és Ma-

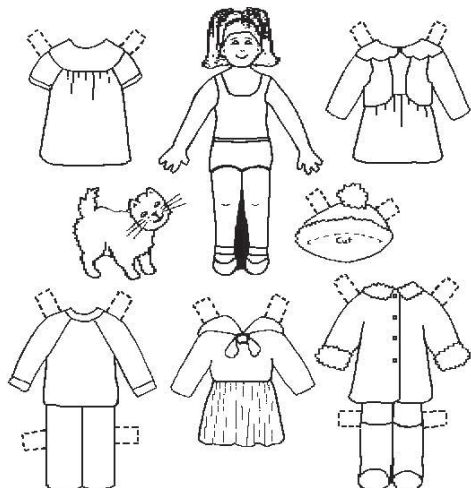
gyarország a fokozott veszélyzónában fekszik. Az elkövetkező évtizedekben akár 1,4 C°-kal is nőhet térségünkben az átlaghőmérséklet. Ennek tudatában irányítsuk személyes viszonyulásunkat környezetünk védelméhez!

Végül megköszönöm időjárás-cikkeim olvasóinak a gyakran feltett kérdéseket, az elmondott véleményeket és tapasztalatokat, és a köszönetüket.

Tóth Lajos
ny. tanár

Emlékeim (Gyermekkori játékok)

– Papírbaba. A kislányok rajzoltak babát, kiszínezték és a rajzot kivágták. Ruhákat is rajzoltak hozzá, melynek a vállánál és a derekánál hajtókát is hagytak, hogy a babára rá lehessen hajtani, megálljon a babán a ruha. Nemcsak a babák öltöztetése, hanem maga a rajzolás és színezés is a játék része volt, és nem egyszer órákig eljátszottak a papírból készült babák öltöztetésével.

Szellemi játékok:

– Amerikából jöttem. Általában egy gyerek ment ki a helyiségből, de előfordult, hogy ketten és valamilyen foglalkozást kitaláltak. Mikor bejöttek, mondták: Amerikából jöttünk mesterségünk címe „c”... „m”... – ezután mutatnia kellett nekik a mesterségük különböző mozzanatait. Példám esetében „cipész mester”. A gyerekek megpróbálták kitalálni az elmutogatott mesterséget. Amelyik gyermek kitalálta az választott magának társat és ők mentek ki. Ha nem jött össze annyi gyerek, akkor szokott csak egy gyerek kimenni és mesterséget választani magának.

– Zalogosdi. Ezt a játékot egy fiú, vagy egy kislány vezette. A játékvezető és a többiek is az asztalhoz ültek. A mutatóujjukat a mondóka ütemére ütögették az asztalhoz:

„Dolgozzatok legények,
holnap lesz a vásár;
kifizetlek benneteket,
ha eljön a szép nyár.
Repül a, repül a – madár...”

A játékvezető a magasba nyújtotta a kezét ezzel is jelezve, hogy folytatná az állítását. A többieknek csak akkor kellett feltartani a kezüket, ha valóban repült a játékvezető által mondott élőlény, vagy tárgy. Aki eltévesztette az zálogot adott. Amikor összegyűlt jó sok zálog, akkor a letakart zálogok közül egyet megfogott egy játékos úgy, hogy a többiek ne lássák, majd megkérdezte: „Mit érdemel az a bűnös, akinek a zálogja a kezemben van?” Ezután a játékvezető kiszabta a büntetést: énekelni, egy lábon állni, kukorékolni, vagy pl. a fiúknak fütyülni kellett.

- Süllyed a hajó. Ezt általában felső-tagozatosok szokták játszani. Kockás papírlapra 10x10 kockát, négyzetet rajzoltak. Majd 3 hajót rajzoltak a táblázatba. Lehetett függőleges, vízszintes, vagy L alakú. A játékosok eltakarták egymás elől a papírjukat. Ezután következtek a „lövészek”. Az egyik gyerek mondott egy kockát, pl. C 4-es, a másik válaszolt rá, hogy talált vagy nem talált. Ha talált, akkor abba a négyzetbe x-et kellett rajzolni. Ezután az ellenfél lőtt. Az nyert, akinek előbb beteltek a kockái. (Folytatjuk.)

Kovács Ilona
helytörténet kutató

Észrevétel!

Már többször szembesültem azzal, hogy a balatonberényi orvosi rendelő – orvosi szoba ajtaján kiszűrődnek a beteg és orvosa között folytatott beszélgetések.

Évekkel ezelőtt komoly hangszigetelés volt ezen az ajtón, így a rosszindulatú emberek /akik a váróban ültek/, nem kaphattak esélyt sem arra, hogy a beteg és orvosa közötti beszélgetésből nem létező betegségeket kombináljanak.

Kérném az illetékest, vagy illetékeseket úgy a magam és más balatonberényi lakosok nevében, hogy szíveskedjenek megoldást találni ezen probléma elhárítására, hisz az orvosi szobában elhangzottak csak és kizárólag a betegre és orvosára tartoznak, és nem a váróban lévő emberekre!

Köszönettel:
Béres Ferencné

Zöldtető fajták:

• Az extenzív zöldtető

A növényzettel telepített tetőket két nagy - extenzív és intenzív - csoportra osztjuk. Az átmenet a két csoport között a gyakorlatban ritkán húzható meg élesen, de a funkciót tekintve alapvető különbség figyelhető meg. Míg az intenzív tetők-nél a kertet a használati igényhez formáljuk, az extenzív-nél a helyi ökológiai adottságok figyelembevételével alakítjuk ki a vegetációt. Extenzív tetők létesítése főként ökológiai szempontok alapján történik, így elsősorban a növényzetet helyezi előtérbe. A tető a kialakított utakon és tipológián kívül emberi tartózkodásra nem alkalmas.

A rétegvastagság általában 10-15 cm, a hasznos terhelés 1.6-2.4 kN/m² között helyezkedik el, amiből látható, hogy alacsony nedvességtartalmú, száraz, szélsőséges helyen kell a növényeknek fejlődni. Nem csak lapos, hanem akár 33%-os lejtésű tetőn is kialakítható. Általában nincs szükség a tetőszerkezet megerősítése. Egy vízzel telített extenzív zöldtető súlya négyzetméterenként 7–8 kg, ami összemérhető a hagyományos lapostetők kavicsborításának súlyával. A körülmények javításának egyrészt a hasznos terhelés megengedhető legmagasabb értéke, és az alacsony ápolási ráfordítás szab határt. Éppen ezért egy jól működő extenzív kertben olyan növényeket kell alkalmaznunk, amelyek jól tűrik a szárazságot, és minimális az ápolási igényük.

Az extenzív zöldtető technikai adatai:

Használat: nem járható ökológia védőréteg

Fenntartás: alacsony fenntartási költség

Öntözés: általában nem alkalmazott

Tömeg: 1,6-24kN/m²

Szerkezeti vastagság: 10-15cm

Alkalmazott növények: varjúháj és vadvirágok, fűfélék, lágyszárúak

• Az intenzív zöldtető

Ebben a formában a tetőn a természetes kertetel azonosan, majdnem minden dísznövény alkalmazható, így szinte korlátozás nélkül telepíthetünk évelőket, fűféléket, sőt még kisebb fásszárúak is fejlődhetnek. Intenzív zöldtetők jellegzetes elemei a pihenőkertek, nagyméretű virágágyások, kertitavak, gyerekjátszók, gyepfelületek, fásszárúak, illetve kisebb fák, de megoldható zöldegyes kertek kialakítása is.

Intenzív kerteket csak 10° lejtés alatt készíthe-

tünk, mert az előbb említett rétegvastagságnál fokozottan fennáll az erózió veszélye. A vastagabb talajréteg miatt megerősített tetőszerkezetet kell kialakítani. A telepíthető növények köre viszonylag széles, vízigényüket öntözéssel elégítik ki. Általában szükség van a rendszeres ápolásra, tápanyag-utánpótlásra. Az intenzív tetőkertek a legértékesebb zöldtető formák. Legáltalában olyan sokoldalúak, mint egy használati kert. Ebből kifolyólag az építési és karbantartási költsége a legmagasabb.

Az intenzív zöldtető technikai adatai:

Használat: emberi tartózkodásra alkalmas

Fenntartás: gondozást és ápolást igényel

Öntözés: öntözés nélkül nem telepíthető

Tömeg: 2,0-15,0kN/m²

Szerkezeti vastagság: 25-100 cm

Alkalmazott növények: évelő dísznövények, fásszárúak.

Forrás: Gernot Minke: Zöldtetők. Cser Kiadó, Budapest, 2009.

Varga Zsolt
környezetmérnök

Keszthelyi programok

Színházi előadások a Balaton Színházban
A bérletes előadásokra jegyek korlátozott számban kaphatók!

Február 17. (kedd) 19.00

Balaton Színház, színházterem

A POSTÁS, AKI MEGESZI A LEVELEKET

A L'art pour l'art Társulat önálló színházi estje.

Jegyár: 2.800 Ft

Február 18. (szerda) 14.00

Ifjúsági bérletes előadás

Jókai Mór - Becker András

AZ ARANYEMBER

-színmű két felvonásban-

Nektár Színház

Jegyár: 1.800 Ft

Március 10-11. (kedd-szerda) 19.00

Gyurkovics Tibor

NAGYVIZIT

-tragikomédia két részben-

Új Színház

Főbb szerepekben: Csurka László, Nagy Zoltán,
Szarvas Attila, Vass György, Gregor Bernadett,
Mihályi Győző, Esztergályos Cecília, Koncz Gábor...

Rendező: Koncz Gábor

Jegyár: 3.000 és 3.200 Ft

Keszthelyi programok

Hangversenyek, koncertek a Balaton Színházban

Február 26. (csütörtök) 19.00

Balaton Színház, színházterem

BUDAPEST BÁR:

Délutáni csókok

lemezbemutató koncert

A koncert létrejöttét a Cseh Tamás Program támogatta.

Jegyár: 3.900 Ft

Egyéb rendezvények, ünnepek

Február 20. (péntek) 18.00-tól

február 21. (szombat) 19.00-ig

Goldmark Károly Művelődési Központ

WASS ALBERT FELOLVASÓ MARATON

Kiegészítő programok:

Február 20. (péntek) 17.00-tól

SZÁMŰZÖTT MAGYAR IRODALOM:

WASS ALBERT

Előadó: Takaró Mihály irodalomtörténész

Február 21. (szombat) 15.00-tól

Koltay Gábor: Adjatok vissza hegyeimet
filmvetítés

Ismeretterjesztő előadások
a Balaton Színház szekciótermeiben

Február 23. (hétfő) 18.00

„Világjáró Klub”

A Nagy Fafilm

filmvetítéssel egybekötött előadás

Előadó: Molnár Attila Dávid rendező és a

Természetfilm.hu csapata

Február 27. (péntek) 16.30

„Családbarát-Kertbarát Klub”

Gyógy- és fűszernövények KISKERTI
termesztésének lehetőségei

Előadó: Horváthné Dr. Baracsi Éva egyetemi docens

Március 3. (kedd) 18.00

„Nyitott szemmel”

KÜLÖNLEGES ÉLMÉNYEK ÚTJAIN:
ZARÁNDOKVONATOK CSÍKSOMLYÓRA ÉS
LENGYELORSZÁGBA

Előadó: Budai László utazásszervező

NŐK HETE

Március 2. (hétfő) 17.00

Balaton Színház, Simándy terem

TAVASZI TÚTÁNC

Kiállítás a GKMK foltvarró csoportjának munkáiból.

Március 4. (szerda) 17.00

Balaton Színház, Simándy terem

MEGVÁLTOZOTT VILÁG, MEGVÁLTOZOTT
SZEREPEK

Kerekasztal beszélgetés: Fülöp Csenge lélekgyógyász,
Kreilné Szabó Melinda kineziológus és Andrea
Weaver író.

Március 5. (csütörtök) 17.00

Balaton Színház, színházterem

ÖNÉRTÉKELES, ÖNELFOGADÁS,
ÖNBECSÜLÉS

Előadó: Prof. dr. Bagdy Emőke klinikai
szakpszichológus, pszichoterapeuta

Jegyár: 2.000 Ft

A jegybevétel teljes összege a budapesti Makovecz
templom felépítését szolgálja.

Március 6. (péntek) 17.00

Balaton Színház, Simándy terem

MOZGÁSFORMÁK NŐKNEK

Előadással egybekötött torna

Gerinctorna Bedő Beátával, jóga Papp Anikóval.

Március 7. (szombat) 15.00

Balaton Színház, Simándy terem

TAVASZI HAJ- ÉS SMINKTRENDEK

Előadás, frizura- és sminkbemutató

Március 7. (szombat) 16.00

Balaton Színház, Simándy terem

A VISELET VARÁZSA - DIVATBEMUTATÓ
AZ IGÉZŐ RUHASZALON ÖLTÖZÉKEIBŐL
Ősi magyar motívumok – mai modern ruhák –
egyedi kivitelben – élő hagyomány

Március 7. (szombat) 17.00

Balaton Színház, Simándy terem

SHIRLEY VALENTINE

„Történetünk hősnője egy jó kedélyű, cserfes, remek
öniróniával és humorral megáldott háziasszony, aki
felnevelvén gyermekeit egyedül marad morózus
férjével, így aztán nem marad más lehetősége,
minthogy gondját-baját a konyhafallal ossza meg...”
Átdolgozta, színpadra alkalmazta és előadja: Ecsedi
Erzsébet, a Hevesi Sándor Színház színművésze
A belépés díjtalan!

IMPRESSZUM

Kiadja: Balatonberényért Egyesület
8649 Balatonberény, Kossuth tér 1.
Email: bbereny.tukorkep@gmail.com
Nyomtatás: Toronyi Zsolt, TSR Kft.
Felelős szerkesztő: Bató Bernadett

Következő szám lapzártája:

2015. március 3.

Kérjük a cikkek beküldőit, hogy a fenti határidőt lehetőség szerint szíveskedjenek betartani. A határidőn túl beérkező írásokra vonatkozóan sajnos nem tudjuk garantálni, hogy bekerülnek a januári számba.

Az újságba szánt cikkeket, véleményeket a fenti email-címre, vagy a Kossuth L. u. 28. szám postaládájába kérjük leadni.

Olvasóinktól beérkezett kérésekre való tekintettel kérjük a cikkek küldőit, hogy amennyiben nem a saját írásukat küldik be, a forrást szíveskedjenek feltüntetni. Köszönjük azoknak, akik ezt eddig is megtették.

Az esetleges nyomtatási hibákért elnézést kérünk.